

Verwey's gedicht van die zomer 1913 vond onmiddellijk levendige instemming bij een kunstenaar die reeds toen zeer bekend was als theoretisch en praktisch strijder voor een meer met de architectuur verbonden decoratieve kunst en die een leidende positie als docent in dat vak ging bekleden, de schilder R. Roland Holst. Hij schreef zijn vriend Verwey direct een briefje naar aanleiding van dit gedicht, waarin hij zei:

'Het is wel een benijdenswaardig voorrecht van dichters en musici, dat zij eerder dan alle kunstenaars hun gevoelens van wrevel en toorn in schoonheid buiten hun eigen zelf kunnen dragen en er zich aldus van bevrijden.'

Verder heet het daar:

'Wij komen er niet zoo gauw van los. De misère met de materie is nog niet eens begonnen en die brengt bij zoo'n groot werk stap voor stap achteruit weer, wat met groote moeite juist een stukje naar voren gebracht was. En aan die materie zitten wij vast en de lijdensgeschiedenis hebben wij mede te maken.'

Roland Holst had juist een paar maanden vroeger dan de dichter vrij uitvoerig geschreven om hem te danken voor een artikel in *De Amsterdammer*, waarin Verwey de nieuwe schilderijen van Roland Holst in het gebouw van de Diamantbewerkersbond had geprezen. Een artikel, waarin deze zin de hoofdzaak wel weergeeft:

'Als de kunstenaar in zijn gestalten wijding en edelheid uitdrukt; ernst en kracht, bevalligheid en waardigheid, dan is dat een verovering, die voor de vaststelling van de achturendag niet onderdoet...'

Wij bedenken daarbij, dat, in 1913, de achturendag nog tot het rijk der utopieën behoorde en dat een Wereldoorlog en de slachting van 50 miljoen mensen nodig waren om hem te bereiken.

De dichter Verwey echter zag in hetgeen de kunstenaar Roland Holst bereikt had in deze toen sensatie-makende schilderijen, een stap op de weg naar wat sinds jaren, sedert de jaren '90 der vorige eeuw min of meer het ideaal was, dat allen voor ogen zweefde, die in ons land een herleving van de cultuur nastreefden, het ideaal, dat bijv. Roland Holst formuleerde in zijn brief aan Verwey en waarin het heette:

'Het verheugde me bijzonder, dat mijn arbeid een aanleiding voor je was om, schrijvende over schilderkunst het *maatschappelijk* en *zedelijk doel* van deze kunst te erkennen. En bovendien